

LA NOVA LLEI DEL TABAC I ELS
DRETS DELS CIUTADANSMontserrat
NebreraCatedràtica acreditada de dret
constitucional. Directora de la
llicenciatura de criminologia de la UIC

'Ars fumandi'

Ovidi deia que el mal d'amor es passa afegint nous amants a la memòria del que ens obsessiona, de manera que pugui arribar ben ràpid l'oblit reparador. Amb el tabac haurà de passar quelcom semblant, els fumadors compulsius hauran de trobar substituïts efectius a la seva passió malsana. No parlem ara dels que entenen fumar com un plaer, tot i que crec que és la categoria emocionalment més ignorada, parlem dels *viciosos*, en relació amb els quals s'acumulen les raons per criticar una llei que pretén uns efectes, però se'n descuida uns quants de ben paradoxals.

LA LLEI VOL FER PEDAGOGIA. AVUI A LA UNIVERSITAT he trobat molta netedat als passadissos, però tampoc hi havia estudiants: tots eren al carrer, amb risc d'accident de trànsit per acumulació, i a la vista d'altres de les escoles del voltant, que per cert també fumaven. Algú em dirà que això és el principi, però amb la *lleï seca* es va pensar el mateix i aquí estem, bevent més alcohol que llet per habitant i centímetre quadrat, àdhuc en els països del nord d'Europa, el nostre mirall de civilització. Educar la ciutadania és una altra cosa, és evitar el llançament de burilles a terra, o preguntar si molesta fumar en una reunió tancada; més encara, és donar exemple de com la força de la voluntat pot negociar amb la temptació. Amb els meus estudiants llançats a la caça de cinc minuts entre classe i classe per la cigarreta, ni tan sols ha estat possible preguntar si podrien intentar fumar-ne una de menys. No diguem comentar la classe, morta la meua pedant intenció de formar un *club dels poetes morts*.

LA LLEI VOL PROTEGIR EL DRET DEL NO FUMADOR a un medi ambient adequat, com a instrument per al més consistent dret a la salut. Aquesta fa somriure, si no és això atacar les mosques amb canons, oi? Estudiant el medi ambient a Bolònia la conclusió (quasi única) a què vaig arribar és que es tracta d'un concepte perillós, perquè en el seu nom ens acabaran dient quina olor corporal ens permet agafar un transport (primer públic, després també privat) sense ofendre els altres. A mi m'ofenen certes construccions (públiques i privades) que *adornen* el paisatge, al gaudi del qual el nou text estatutari em dona dret... Mentre l'urbanisme, la contaminació (lumínica, acústica, olfactiva, i no sé quants sentits més enumerar) generada per consums superflus d'energia i una convivència personal incívica em trastoquen la vida,

XAVIER PORRATA

“Per tant, algú ‘guaridor de les desigualtats’ proposarà un dia que l’acomiadament del fumador, com en el cas de la dona, sigui sospitós de discriminació”

jo puc estar tranquil·la perquè sé que no moriré... d'un excés de consum del tabac que es fumi un altre. Acabaran pagant els de sempre (no l'empresari fumador, òbviament), entre ells el qui surt amb la família, ja que si normalment molesten els clients amb canalla, ara existeixen raons de pes per recomanar-los que facin picnic tot l'any.

LA LLEI VOL MINVAR ELS COSTOS SANITARIS provocats pel consum de tabac. És clar, les xifres absolutes sempre ens salven de tot: emfisemes pulmonars, bronquitis cròniques, i totes les baixes que comporten les diverses malalties respiratòries, circulatòries, coronàries, i bla, bla. Moriré, de ben segur, però ben sana. O no? Hauríem de fer la balança fiscal del tema, i a l'altre platet, col·locar les despeses generades per guarir les malalties que en el fumador compulsiu generarà no fumar: excessos en el menjar, consum d'ansiolítics, baixes per depressió que, certes o fictícies, conduiran els fumadors al santuari de la llar.

I A AIXÒ HI HEM D'AFEGIR LA PÈRDUA DE PRODUCTIVITAT per manca de concentració, si és que el que passa és que no es permet al fumador anar de tant en tant al carrer a recuperar el vici perdut. Ja s'ha comentat no sols que ens trobem amb un temps perdut que, acumulat, no resulta irrellevant, sinó que el no fumador podria reclamar una disminució proporcional del seu horari (jurídicament inadmisible, però). En canvi, em sembla més important pensar en el que serà a partir d'ara la contractació de treballadors o el seu acomiadament: en el primer cas no es podrà al·legar, però en el segon sí, una cosa que més enllà del dret queda clara en tots dos: hi haurà un tracte discriminatori en l'àmbit laboral en raó de la condició de fumador. Per tant, algú *guaridor de les desigualtats* proposarà un dia que l'acomiadament del fumador, com en el cas de la dona, sigui sospitós de discriminació.

I EL PITJOR DE TOT: DESAPAREIX AMB TANTA asèpsia hipòcrita un món simbòlic essencial per a Europa, almenys per a l'Europa mediterrània, que ha estat capaç durant segles de tenir el seu codi propi de conducta i que ara es dedica a importar-ne d'aliens: una incòmoda exclusió social patirà qui s'atreveixi a dir el contrari a la moda imperant, altrament dita *hiperregulació*. Li passa com al CAC: és l'altre dels efectes diabòlics de jugar a la democràcia amb mentalitat totalitzadora.

VOLTA D'HORIZÓ

Merkel i la presó de Bush

J.J. Navarro
Arisa

La metàfora del pal i la pastanaga es fa servir molt sovint a la política nord-americana, i són una pastanaga i un pal el que porta a Washington la cancellera alemanya Angela Merkel en la seva primera visita, aquesta setmana, a George Bush. La pastanaga de la cancellera és la reconciliació de Berlín i Washington després d'un llarg des-entendre motivat per les crítiques alemanyes a la invasió de l'Iraq i pel rebuig de l'anterior canceller, Gerhard Schröder, de l'agressiva estratègia antiterrorista global patrocinada per Bush després de l'11-S del 2001. El pal és o serà l'anunciada petició de Merkel perquè Bush tanqui el centre de detenció de presumptes terroristes instal·lat a la base naval nord-americana de Guantánamo, al sud-est de Cuba, que fins ara ha estat l'enclavament extraterritorial on els detinguts han estat privats de tots els seus drets com a presoners.

Abans de viatjar a Washington, Merkel va dir que un lloc com el centre de detenció de Guantánamo no hauria d'existir ni de continuar funcionant en el futur. Tanmateix, és difícil que la seva petició a Bush vagi més enllà del nivell formal, perquè la presó de la base cubana és el lloc més convenient i menys problemàtic per als interessos nord-americans, i Bush no té gaires alternatives si vol mantenir els seus presoners en una mena de llimbs legals. La qüestió, però, és una altra: Merkel i el seu govern estan disposats a recuperar l'estret contacte amb els EUA, però qüestionen l'eficàcia i el prestigi polític que suposen les tàctiques de Bush per a totes les democràcies: no és pas a llocs com Guantánamo o a l'interior dels avions presó de la CIA on els EUA guanyaran la guerra contra el terrorisme, sinó més aviat amb una veritable democratització de l'Iraq i amb un esforç creïble per pacificar el Pròxim Orient i reduir o fer desaparèixer les causes que impulsen el terrorisme global.

EL DEBAT SOBRE L'ESTATUT

Ignasi Riera

Escriptor

Massa comèdia

He estat una setmana a Catalunya. I m'ha sabut greu comprovar que, entre segments reconeguts dels mitjans de comunicació i de persones que tractes sense cita prèvia, funciona la lamentable reducció de llenguatge i de missatges que et fa patir quan vius i treballes a Madrid. Les amenaces, els comportaments (o sigui: el

captivament, mot inefable!) dels mal jugadors de pòquer, que et volen fer creure que amagues un pòquer d'asos on només tens una simple parella de reines, com a tècniques *científiques* aplicades al debat sobre l'Estatut, fan riure o fan plorar. I això que aquest debat ha tornat a la vida política uns quants polítics d'ofici que les urnes

o els pactes posteriors havien deixat entre els mals endreços. Mentrestant, d'altres assajaven la gestualitat de les primeres dames de les òperes italianes per anunciar que "o s'hi implica el president del govern o no li darem suport parlamentari", que sona a rebequeria de criatura de nou ric. Tots ells han respirat quan el militar

Mena ha volgut recuperar, vint-i-cinc anys més tard, la lletra i l'esperit (de tot se'n pot dir *esperit!*) del 23-F. Ah! La llàstima és que, entre tanta comèdia de baixa intensitat i tan mal representada, el text de l'avantprojecte d'Estatut sigui un veritable nyap, quant a la seva redacció. ¿No els fa vergonya? Al Parlament hi havia

hagut diputades i diputats que escrivien bé, com ara Joan Descals, Lali Vintó, Antoni Dalmau o Isidre Molas. ¿Qui ha perpetrat el text d'aquest avantprojecte d'Estatut? Proposo un càstig als que el critiquin: que se'l llegeixin tot sencer... i que hagin de demostrar que ho han fet. S'acabaran els crítics, a fe de Déu!